

## Všeobecné informácie - Rumunsko

### OBSAH

- 1 Ako sa vyhotovuje právny úkon nakladania s majetkom pre prípad smrti (závet, spoločný závet, dedičská zmluva)?
- 2 Mal by byť tento právny úkon zaregistrovaný? Ak áno, ako
- 3 Existujú nejaké obmedzenia slobodného nakladania s majetkom v prípade smrti (napr. povinný dedičský podiel)?
- 4 Ak právny úkon nakladania s majetkom pre prípad smrti neexistuje, kto dedí a koľko?
- 5 Aký orgán je kompetentný:
  - 5.1 v dedičských veciach?
  - 5.2 na preberanie vyhlásenia o odmietnutí alebo prijatí dedičstva?
  - 5.3 na preberanie vyhlásenia o odmietnutí alebo prijatí odkazu?
  - 5.4 na preberanie vyhlásenia o odmietnutí alebo prijatí povinného dedičského podielu?
- 6 Stručný opis konania na vysporiadanie dedičstva podľa vnútroštátnych právnych predpisov vrátane likvidácie dedičstva a rozdelenia majetku (zahŕňa to aj informácie o tom, či dedičské konanie začal súd alebo iný príslušný orgán z vlastného podnetu)
- 7 Ako a kedy sa niekto stáva dedičom alebo odkazovníkom?
- 8 Sú dedičia zodpovední za dlhy zosnulého? Ak áno, za akých podmienok?
- 9 Aké doklady a (alebo) informácie sa zvyčajne vyžadujú na účely registrácie nehnuteľnosti?
  - 9.1 Je menovanie správcu povinné alebo je povinné na základe žiadosti? Ak je povinné alebo povinné na základe žiadosti, aké kroky treba podniknúť?
  - 9.2 Kto je oprávnený vykonať právny úkon pre prípad smrti zosnulého a (alebo) spravovať dedičstvo?
  - 9.3 Aké sú právomoci správcu?
- 10 Aké doklady sa podľa vnútroštátnych právnych predpisov zvyčajne vydávajú v priebehu alebo na konci dedičských konaní na účely preukázania postavenia a práv oprávnených osôb? Majú osobitné dôkazné účinky?



Tento informačný list bol vypracovaný v spolupráci s  Radou notárov EÚ (CNUE).

### 1 Ako sa vyhotovuje právny úkon nakladania s majetkom pre prípad smrti (závet, spoločný závet, dedičská zmluva)?

V rumunskom práve sa zakazuje vyhotovovať spoločný závet a dedičskú zmluvu.

Je možné vyhotoviť tieto druhy závetu: notársky a holografný.

**Holografný závet** spisuje, datuje a podpisuje závetca a pred vykonaním sa predloží občianskoprávnemu notárovi, ktorý ho náležite opečiatkuje a overí.

**Notársky závet** vykoná občianskoprávny notár alebo iná osoba, ktorej bola udelená právomoc orgánu verejnej moci. Závetca ho nadiktuje občianskoprávnemu notárovi, ktorý ho spíše a prečíta, pričom spomenie formálne požiadavky. V prípade, že závetca už sformuloval závet, občianskoprávny notár ho prečíta a závetca následne prehlási, že závet predstavuje jeho poslednú vôľu. Závetca podpíše závet, zatiaľ čo občianskoprávny notár podpíše overenie pravosti. Počas overovania môžu závetcovi pomáhať jeden alebo dvaja svedkovia. **Privilegované závet** vyhotovené v špeciálnych prípadoch určitými službukonajúcimi úradníkmi za pomoci dvoch svedkov majú dôkazný účinok verejnej listiny.

V prípade súm peňazí, ktoré majú zdediť špecializované inštitúcie, je potrebné, aby boli splnené špecifické formálne podmienky ustanovené príslušnými osobitnými zákonmi.

Závet **obsahuje** ustanovenia týkajúce sa vymenovania (ne)priameho odkazovníka, rozdelenia, vydedenia, vymenovania vykonávateľov závetu, zodpovednosti, zrušenie odkazov atď.

Ustanovenia týkajúce sa prevodu dedičstva/častí majetku zosnulého sa nazývajú odkazy. **Odkazy** sú univerzálne alebo singulárne. **Univerzálnym odkazom** sa priznávajú práva k celému dedičstvu, zatiaľ čo **singulárnym odkazom** sa priznávajú práva k jeho časti.

Pozri článok 1034 a nasledujúce články občianskeho zákonníka.

## **2 Mal by byť tento právny úkon zaregistrovaný? Ak áno, ako**

Notár, ktorý overuje závet, ho musí zapísať do **Národného notárskeho registra pre evidenciu darov** (Registrul național notarial de evidență a liberalităților RNNE), do ktorého sa zapisujú aj dary.

Pozri článok 1046 občianskeho zákonníka, článok 162 zákona č. 36/1995 o verejných notároch a notárskych činnostiach, nové vydanie.

## **3 Existujú nejaké obmedzenia slobodného nakladania s majetkom v prípade smrti (napr. povinný dedičský podiel)?**

Povinný dedičský podiel je časť dedičstva, na ktorú majú právo neopomenuteľní dedičia (pozostalý manžel, potomkovia a privilegovaní predkovia – rodič zosnulého), a to dokonca aj proti vôli zosnulého. Povinný dedičský podiel pre každého neopomenuteľného dediča predstavuje polovicu podielu, ktorý by im pripadal ako osobám oprávneným dediť zo zákona, ak závet neobsahuje žiadne bezplatné poskytnutia alebo vydedenie.

Pozri článok 1086 a nasledujúce články občianskeho zákonníka.

## **4 Ak právny úkon nakladania s majetkom pre prípad smrti neexistuje, kto dedí a koľko?**

Dedičstvo pripadá osobám oprávneným dediť zo zákona, a to pozostalému manželovi a príbuzným zosnulého v tomto poradí:

potomkovia – prvá dedičská skupina,

predkovia a privilegovaní príbuzní v bočnom rade – druhá dedičská skupina,

bežní predkovia – tretia dedičská skupina,

bežní príbuzní v bočnom rade – štvrtá dedičská skupina.

Potomkovia a predkovia majú nárok na dedičstvo bez ohľadu na ich stupeň príbuzenstva, pričom príbuzní v bočnom rade majú nárok až do štvrtého stupňa.

Jedine potomkovia detí zosnulého a potomkovia súrodencov zosnulého sa môžu zúčastniť na dedičskom konaní na základe dedičskej reprezentácie. V prípade dedičskej reprezentácie sa dedičstvo rozdeľuje podľa rodičovskej línie. Ak má línia viac ako jednu vetvu, uskutoční sa ďalšie rozdelenie rovnakým dielom príslušného dedičského podielu.

**Pozostalý manžel** má nárok na dedičský podiel spolu so všetkými osobami oprávnenými dediť zo zákona z dedičských skupín podľa nasledujúceho pomeru:

1/4 dedičstva, ak zvyšok pripadne potomkom,

1/3 dedičstva, ak zvyšok pripadne privilegovaným predkom a privilegovaným príbuzným v bočnom rade,

1/2 dedičstva, ak zvyšok pripadne buď privilegovaným predkom, alebo privilegovaným príbuzným v bočnom rade,

3/4 dedičstva, ak zvyšok pripadne buď bežným predkom, alebo bežným príbuzným v bočnom rade.

Pozostalý manžel má právo bývať v mieste manželského bydliska a môže takisto zdediť nábytok z domácnosti a domáce spotrebiče.

**Potomkovia**, deti zosnulého a ich priami potomkovia vylučujú z dedičstva akýkoľvek iný druh dedičov a majú nárok na dedičstvo podľa poradia v stupni príbuzenstva. Ak bude pozostalý manžel dedič, potomkovia dostanú spolu 3/4 dedičstva.

**Privilegovaní predkovia** sú otec a matka zosnulého, medzi ktorých sa príslušné dedičstvo rozdelí rovnakým dielom.

**Privilegovaní príbuzní v bočnom rade** sú súrodenci zosnulého a ich potomkovia až do štvrtého stupňa.

Ak bude pozostalý manžel dedič spolu s oboma privilegovanými predkami a privilegovanými príbuznými v bočnom rade zároveň, druhej dedičskej skupine pripadá podiel vo výške 2/3 dedičstva; druhej dedičskej skupine pripadá podiel vo výške 1/2 dedičstva, ak existujú buď privilegovaní predkovia, alebo privilegovaní príbuzní v bočnom rade.

Dedičský podiel, ktorý pripadá privilegovaným predkom a privilegovaným príbuzným v bočnom rade, sa medzi nich rozdelí podľa počtu privilegovaných predkov. Ak existuje len jeden rodič, získa 1/4 dedičstva, pričom privilegovaní príbuzní v bočnom rade majú nárok na 3/4. Ak existujú dvaja rodičia, získajú spoločne 1/2 dedičstva, pričom privilegovaní príbuzní v bočnom rade majú nárok na zvyšnú 1/2.

Privilegovaní príbuzní v bočnom rade si dedičstvo medzi sebou rozdelia rovnakým dielom alebo, ak sa zúčastňujú na dedičskom konaní na základe dedičskej reprezentácie, dedičstvo sa rozdelí medzi rodičovské línie. V prípade rozdielných príbuzenských vzťahov v bočnom rade sa dedičstvo rozdelí rovnakým dielom medzi línie matky a otca, pričom sa uplatňujú predchádzajúce pravidlá. Príbuzní v bočnom rade, ktorí sú v príbuzenskom vzťahu k zosnulému v oboch líniách, dostanú kumulované podiely.

Ak neexistujú žiadni dedičia, vzniká **odúmrt'**, ktorá pripadne obci alebo mestu, v ktorom sa dedičstvo nachádza v okamihu rozdeľovania.

Pozri články 970 – 983, články 1135 – 1140 občianskeho zákonníka.

## **5 Aký orgán je kompetentný:**

### **5.1 v dedičských veciach?**

Príslušné orgány pre postupy nesporného dedičského konania sú občianskoprávni notári, zatiaľ čo súdy prvého stupňa („*Judecătoria*“) sú zodpovedné za vykonávanie sporového dedičského konania.

Dedič alebo ktorákoľvek iná zainteresovaná osoba môžu spor predložiť priamo súdu po predložení notársky overeného osvedčenia o zapísaní dedičstva do registra.

Pozri článok 101 a následné články zákona č. 36/1995, článok 193 občianskeho súdneho poriadku.

### **5.2 na preberanie vyhlásenia o odmietnutí alebo prijatí dedičstva?**

Pozri písmeno b).

Dedič jednoznačne prijíma dedičstvo, keď jasne súhlasí so svojim postavením dediča. Môže ísť aj o tichý (tichý) súhlas prostredníctvom úkonu, na ktorý je oprávnený len dedič (článok 1108 občianskeho zákonníka).

Vyhlásenie o odmietnutí dedičstva sa vykoná pred občianskoprávnym notárom alebo pred diplomatickou misiou alebo konzulárnym zastupiteľstvom Rumunska (článok 1120 ods. 2 občianskeho zákonníka).

Všetky notárske listiny s odkazom na prijatie alebo odmietnutie dedičstva sú zapísané v registri RNNEOS (*Registrul național notarial de evidență a optiunilor succesoriale, RNNEOS*).

### **5.3 na preberanie vyhlásenia o odmietnutí alebo prijatí odkazu?**

Pozri písmeno b).

### **5.4 na preberanie vyhlásenia o odmietnutí alebo prijatí povinného dedičského podielu?**

Pozri písmeno b).

Po začatí dedičského konania sa všetky dary a odkazy, ktoré zaťažujú povinné dedičské podiely, odpočítajú na žiadosť neopomenuteľných dedičov, nástupcov a nezabezpečených veriteľov neopomenuteľných dedičov. V prípade viacerých neopomenuteľných dedičov sa takéto odpočítanie vzťahuje len na povinný dedičský podiel žiadateľa len v jeho prospech. Odpočítanie bude mať za následok neplatnosť odkazov alebo anulovanie darov.

Pozri články 1092 – 1097 občianskeho zákonníka.

## 6 Stručný opis konania na vysporiadanie dedičstva podľa vnútroštátnych právnych predpisov vrátane likvidácie dedičstva a rozdelenia majetku (zahŕňa to aj informácie o tom, či dedičské konanie začal súd alebo iný príslušný orgán z vlastného podnetu)

**Dedičské konanie vedené notárom** sa začína na návrh. Návrh sa zapíše do dedičského registra notárskeho úradu po tom, ako sa návrh zaznamená v dedičskom registri komory občianskoprávných notárov. Poverený notár overí, či je miestne príslušný, a zvolá oprávnených dedičov. V prípade existencie závetu vyzve aj odkazovníka, vykonávateľa závetu, právneho zástupcu dediča, ktorý nie je právne spôsobilý, dozorný orgán alebo zástupcu verejnej správy (v prípade dedičstva bez dedičov). Notár určí spôsobilosť dedičov a odkazovníkov, rozsah ich práv a pozostalosť zosnulého.

Počet a spôsobilosť dedičov a/alebo odkazovníkov sa určuje na základe právnych predpisov o občianskom stave, na základe závetu a za pomoci svedkov. Majetok, ktorý je predmetom dedičstva, sa určuje prostredníctvom úradných listín/akýchkoľvek iných dôkazných prostriedkov uznaných zákonom.

Pozri články 101 – 118 zákona č. 36/1995, nové vydanie.

Dedič/iná zainteresovaná osoba môžu prípadom poveriť príslušný súd po predložení notársky overeného osvedčenia o overení záznamov v dedičskom registri. Súdne rozdelenie majetku sa môže vykonať na základe dohody medzi stranami alebo, ak k dohode nedošlo, súd musí určiť majetok, postavenie dedičov, podiely z dedičstva, odkazy a dary, ako aj dlhy a povinnosti. Súd môže rozhodnúť o obmedzení nadmerných darov/odkazov a o správe o daroch. Rozdelenie majetku sa vykoná prostredníctvom vytvorenia podielov alebo pridelením veci z dedičstva jednému z dedičov pod podmienkou, že ostatným dedičom vyplatí príslušné čiastky. Súd môže nariadiť predaj majetku so súhlasom strán alebo poverí exekučného úradníka predajom majetku prostredníctvom verejnej dražby. Súd vynesie rozhodnutie a rozdelí sumy zložené jedným z dedičov pre ostatných, ako aj sumy, ktoré boli získané z predaja.

Pozri článok 108 Zákona č. 36/1995, článok 193 ods. 3 občianskeho súdneho poriadku.

Notár môže pokračovať s **likvidáciou pohľadávok z dedičstva** so súhlasom všetkých dedičov, ako aj s vymáhaním pohľadávok; úhradou dlhov a záväzkov; predajom hnutel'ného majetku (i); vykonaním individuálnych odkazov.

Počas povinnej predbežnej fázy notár vystaví **osvedčenie o likvidácii dedičstva**, v ktorom sa uvádza súpis dedičstva (pohľadávky a záväzky), dedičia a ich príslušné podiely, ako aj súhlas dedičov ohľadom prostriedkov likvidácie záväzkov, vymenovania likvidátora a konečného termínu ukončenia.

Likvidátor vymáha pohľadávky z dedičstva, uhrádza dlhy a predáva majetok. Likvidátor predkladá príslušnému notárovi správu, v ktorej sú uvedené operácie vykonané na účely vymáhania pohľadávok a postup úhrady dlhov. Po ukončení notár vystaví **osvedčenie dediča** a čistý výnos z likvidácie bude vyznačený v rámci dedičstva.

Pozri články 119 – 132 zákona č. 36/1995, článok 1114 občianskeho zákonníka.

**Rozdelenie dedičstva** medzi dedičov sa vykoná po vystavení osvedčenia dediča (po likvidácii). Rozdelenie dedičstva môže byť dobrovoľné. Správa o daroch predstavuje povinnosť pozostalého manžela a potomkov zosnulého, ktorí sú oprávnení dediči z zákona, započítať do dedičstva príslušné dary.

### Splatenie záväzkov Výnimky zo zákonného delenia záväzkov z dedičstva

Univerzálni/singulárni dedičia musia prispievať k splácaniu dlhov a plneniu povinností z dedičstva v pomere, ktorý zodpovedá ich príslušnému podielu.

Osobní veritelia dedičov a všetky zainteresované osoby môžu požiadať o rozdelenie dedičstva alebo využiť svoje právo zúčastniť sa na dobrovoľnom rozdelení majetku alebo zasiahnuť do jeho rozdelenia. Požiadavky veriteľov sa zapíšu do Národného notárskeho registra evidencie veriteľov fyzických osôb a evidencie námietok voči realizácii rozdelenia dedičstva (*RNNEC – Registrul național notarial de evidență a creditorilor persoanelor fizice și a opozițiilor la efectuarea partajului succesoral*).

Univerzálny/singulárny dedič, ktorý zaplatil vyššiu sumu podielu na spoločnom dlhu, má vo vzťahu k ostatným dedičom právo na kompenzáciu, ale len do výšky časti spoločného dlhu, ktorá pripadá každému dedičovi, a to aj v prípade subrogácie pohľadávky.

### Rozdelenie majetku predkov

Predkovia môžu rozdeliť svoj majetok medzi potomkov prostredníctvom daru alebo závetu. Ak nebol do dedičstva zahrnutý celý majetok, tento majetok sa rozdelí podľa zákona.

Pozri články 669 – 686, 1143 – 1163 občianskeho zákonníka.

## 7 Ako a kedy sa niekto stáva dedičom alebo odkazovníkom?

Osoba môže dediť vtedy, ak *žije* v okamihu začatia dedičského konania a/alebo je spôsobilá prijať dary; je oprávnená dediť; nie je nehodná dedičstva; nie je vydedená.

Osoba vyzvaná prijať dedičstvo môže toto dedičstvo prijať alebo odmietnuť. Odkazovník, ktorý je zároveň dedičom zo zákona, si môže vybrať ktorýkoľvek z týchto titulov. V prípade, že podľa závetu chcel zosnulý znížiť podiel určený osobe oprávnenej dediť zo zákona, aj keď povinná veľkosť povinného dedičského podielu nebola porušená, tento dedič môže konať len ako odkazovník.

Pozri články 957 – 963, 987, 989, 993, 1074 – 1076, 1100 a 1102 občianskeho zákonníka.

## **8 Sú dedičia zodpovední za dlhy zosnulého? Ak áno, za akých podmienok?**

Áno, pozri bod 6.

## **9 Aké doklady a (alebo) informácie sa zvyčajne vyžadujú na účely registrácie nehnuteľností?**

K žiadosti o zápis do katastra nehnuteľností treba priložiť originálny dokument/notársky overenú kópiu dokumentu, a v prípade súdneho rozhodnutia overenú kópiu, s označením „konečné“. Zápis sa dokončí potvrdením o zápise, ktorý vystaví kataster nehnuteľností, ak sú splnené niektoré formálne požiadavky: identifikácia strany a dedičstva; existencia notársky overeného prekladu (v prípade verejnej notárskej listiny ho musí vystaviť rumunský notár); existencia výpisov z katastra nehnuteľností; úhrada poplatku atď. Prvý zápis nehnuteľnosti do integrovaného informačného systému katastra a katastra nehnuteľností sa môže vykonať aj na základe osvedčenia dediča a katastrálnej dokumentácie.

### **9.1 Je menovanie správcu povinné alebo je povinné na základe žiadosti? Ak je povinné alebo povinné na základe žiadosti, aké kroky treba podniknúť?**

#### **Dobrovoľné menovanie správcu**

Závetca môže menovať jednu alebo viac osôb, ktorým udelí právomoci na vykonanie závetu. Vykonávateľ závetu spravuje dedičstvo do dvoch rokov po začatí dedičského konania. Toto obdobie možno predĺžiť súdnym rozhodnutím.

#### **Povinné menovanie správcu**

*Ak dlžník zomrie pred menovaním exekučného úradníka*, nie je možné začať exekúciu, a ak zomrie po jej začatí, nie je možné v nej pokračovať, kým sa dedičstvo neprijme alebo sa nevymenuje správca dedičstva/špeciálny správca dedičstva. Ak veriteľ alebo exekučný úradník zistia, že dlžník zomrel, sú povinní požiadať príslušnú komoru občianskoprávných notárov z posledného miesta bydliska zosnulého o zápis do špeciálneho registra pre začatie povinnej exekúcie a vystavenie osvedčenia. Toto osvedčenie by malo obsahovať informácie o tom, či došlo k vysporiadaniu dedičstva, a ak áno, malo by zahŕňať zoznam dedičov a malo by sa v ňom uviesť, či bol vymenovaný správca na obdobie pred prijatím dedičstva.

*Ak existuje riziko predaja, straty, premiestnenia/zničenia majetku, ktorý je predmetom dedičstva*, notár zapečatí majetok a odovzdá ho dozorujúcej osobe.

*Kým sa dedičstvo neprijme alebo ak nie je známy dedič*, notár môže vymenovať špeciálneho správcu dedičstva s cieľom *chrániť práva potenciálneho dediča*.

Pozri článok 686 občianskeho súdneho poriadku, článok 1117 ods. 3, 1136, články 1077 – 1085 občianskeho zákonníka.

### **9.2 Kto je oprávnený vykonať právny úkon pre prípad smrti zosnulého a (alebo) spravovať dedičstvo?**

Vykonávateľ závetu, likvidátor a osoba oprávnená dediť zo zákona/ zo závetu, vymenovaný správca/dozorujúca osoba (pozri písmeno a).

Likvidátora, ktorý vykonáva svoje funkcie pod dohľadom notára, môže vymenovať zosnulý, dedičia alebo súd.

Pozri článok 124 zákona č. 36/1995, článok 1117 ods. 3, 1136 občianskeho zákonníka.

### **9.3 Aké sú právomoci správcu?**

Pozri písmeno a).

Vykonávateľ závetu umiestňuje pečate, spisuje inventár, žiada súd o schválenie predaja majetku, platí dlhy z dedičstva a vymáha pohľadávky z dedičstva.

Pozri články 1077 – 1085 občianskeho zákonníka, články 101 – 132 zákona č. 36/1995.

**10 Aké doklady sa podľa vnútroštátnych právnych predpisov zvyčajne vydávajú v priebehu alebo na konci dedičských konaní na účely preukázania postavenia a práv oprávnených osôb? Majú osobitné dôkazné účinky?**

Notár vypracuje odôvodnené **závery a** po vysporiadaní dedičstva vydá konečný záver, na základe ktorého sa vystaví osvedčenie dediča/odkazovníka.

**Osvedčenie dediča** zahŕňa spôsob stanovenia rozsahu práv a slúži ako dôkaz spôsobilosti dediča a vlastníckeho práva. Notár môže vystaviť **osvedčenie o statuse dediča**, v ktorom je uvedená spôsobilosť a rozsah práv dediča, ale nie dedičstvo.

Ak neexistujú žiadni dedičia, ide o dedičstvo bez dedičov. V takomto prípade sa vystaví **osvedčenie o dedičstve bez dedičov**.

Notár môže pokračovať v konaní s cieľom doplniť notársky záver o vynechaný majetok a vystaví **dodatok k osvedčeniu dediča**.

Osoby, ktoré sa domnievajú, že utrpeli škodu, môžu na súde podať návrh na zrušenie osvedčenia a určenie svojich práv. V **prípade zrušenia vystaví notár nové osvedčenie dediča na základe konečného súdneho rozhodnutia**.

**Univerzálny/singulárny dedič** môže prostredníctvom žiadosti o dedičstvo kedykoľvek dosiahnuť uznanie dedičskej oprávnenosti voči osobe, ktorá má majetok z dedičstva v držbe *bez vlastníckych práv*.

Počas sporového dedičského konania vystaví súd závery a súdne rozhodnutie. Rozhodnutie o rozdelení má konštitutívny účinok a vykonateľný charakter po nadobudnutí právoplatnosti.

Pozri články 1130 – 1134, 1635 – 1639 občianskeho zákonníka, články 111 – 118 a nasledujúce články zákona č. 36/1995.

---

**Obsah pôvodných vnútroštátnych jazykových verzí na tejto webovej lokalite spravujú príslušné kontaktné body EJS. Preklady týchto textov zabezpečila Európska komisia. V prekladoch preto ešte môžu chýbať možné úpravy pôvodných textov, ktoré neskôr vykoná príslušný štátny orgán členského štátu. Európska justičná sieť pre občianske a obchodné veci ani Európska komisia nenesú žiadnu zodpovednosť ani inak neručia za informácie alebo údaje, ktoré tento dokument obsahuje alebo na ktoré odkazuje. Právne normy v oblasti autorských práv členského štátu zodpovedných za túto stránku nájdete v právnom oznámení.**

Posledná aktualizácia: 13/10/2015